

POSUDEK OPONENTA ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce: Umírání v nemocničních zařízeních od roku 1945 do současnosti: postoj ke smrti a změna péče o umírající.

Jméno autora: Bc. Stanislava Urbanová

Typ práce: diplomová

Fakulta: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy

Katedra: Katedra historické sociologie

Oponent práce: PhDr. Blanka Jirkovská, Ph.D.

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání a jeho splnění: Zadání práce považuji za náročnější. Samotné téma není v současné době společensky vyzdvižováno a také způsoby jeho zjišťování prostřednictvím respondentů jsou poměrně obtížné. Diplomantka si položila vyšší množství výzkumných otázek, z nichž se jí některé nepodařilo zcela průkazně zodpovědět.

Zvolený postup řešení: Práce má z hlediska obsahu trochu neuspořádanou strukturu, např. část metodologie, cíle práce/cíle výzkumu, výzkumné otázky by bylo potřeba sjednotit. Teoretická část nabízí vcelku ucelený pohled na problematiku umírání a smrti, u některých dílčích témat by šlo jít více do hloubky. Praktická část se zakládá na 10 polostandardizovaných rozhovorech, navíc u specifické populace, tudíž z nich nelze dělat generalizující závěry (což autorka sama konstatuje). Kvalitativní přístup považuji vzhledem k tématu za vhodný.

Odborná úroveň: V teoretické části práce autorka poměrně komplexně nahlíží na téma umírání a smrti, klade si však mnoho cílů a výzkumných otázek, k jejichž zodpovězení by bylo potřeba text více propracovat. U některých pasáží by bylo vhodné srovnat názory více autorů na danou problematiku. Odborná úroveň práce je dobrá.

Formální a jazyková úroveň, rozsah práce: Text práce obsahuje velké množství pravopisných chyb, opakujících se slov a překlepů, což narušuje jinak zajímavá témata. Také po formální stránce by se dala práce vylepšit, např. považuji za přílišné množství přímých citací, které by bylo vhodnější parafrázovat. Rozsah práce je adekvátní, nicméně praktické části je vzhledem k množství výzkumných otázek věnován oproti teorii malý rozsah. Práce neobsahuje žádné grafické součásti kromě jednoho grafu v přílohách, uvítala bych jeho okomentování. Z formálního hlediska je rovněž zvyklostí, že úvod a závěr práce se nečíslují.

Výběr zdrojů, korektnost citací: Diplomantka využila pro svou práci přes 40 literárních zdrojů a také zdroje internetové. Mohla více pracovat s cizojazyčnou literaturou. Přestože se téma zabývá zejména přístupem českých zemí ke smrti, v teoretické části by se při rozboru obecných konceptů dalo více využít zahraniční literaturu. Citování zdrojů není vždy uvedeno

na správném místě. Ačkoli je možné uvádět citace v poznámce pod čarou, v současnosti se více využívají citace přímo v textu.

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Práce Stanislavy Urbanové se zabývá vývojem přístupu k péči o umírající osoby v nemocničních zařízeních od roku 1945 do současnosti. Autorka v teoretické části zmiňuje témata umírání a smrti, paliativní péče, rovněž historický vývoj v této oblasti. V praktické části byl proveden kvalitativní výzkum formou polostandardizovaných rozhovorů, ovšem vzhledem ke specifické populaci nelze brát výpovědi respondentů jako všeobecné mínění. Celková kvalita práce je snižována gramatickými a stylistickými prohřešky, stejně jako nezcela jednotnou strukturou obsahu práce. Také některá tvrzení, která autorka v práci uvádí, nejsou přesná. Např. na straně 36 se píše: *„Mnoho autorů se shoduje na tom, že přístup ke smrti a proces umírání se změnil společně s proměnou společnosti z tradiční na moderní. Z toho vyplývá důvod, proč se sociologie tématem smrti začala hlouběji zabývat až v šedesátých letech dvacátého století, je způsobeno tím, že smrt nebyla ve společnosti do té doby považována za problém, nebyla tabuizována, pro lidi byla přirozenou věcí.“* Z toho by nezasvěcený čtenář mohl chybně usoudit, že proměna společnosti tradiční na moderní se odehrála až v 60. letech 20. století.

Navrhuji k obhajobě DP tyto otázky:

1. Na str. 17 píšete o tzv. zadržované smrti, kdy je přirozený proces umírání uměle prodlužován. Zmiňujete, že je nežádoucím aspektem pokroku medicíny, působí v době, kdy je to pro člověka již nevhodné. Jak se podle Vašeho názoru dá objektivně posoudit, že se skutečně jedná o nevhodnou situaci?
2. Na str. 19 se zabýváte rovinou pravdy a rovinou naděje ohledně sdělování informací o zdravotním stavu pacientovi. Která rovina je podle Vás důležitější?
3. Pozorovala jste nějaké obecnější shody v názorech na zkoumané téma mezi zdravotními sestrami versus lékaři? Z čeho to může pramenit?

Předloženou závěrečnou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji klasifikačním stupněm dobře.

Datum: 12.1.2018

Podpis:

PhDr. Blanka Jirkovská, Ph.D.